

B10-0085/2024

2.10.2024

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

benyújtva a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseleje nyilatkozatát követően

az eljárási szabályzat 136. cikkének (2) bekezdése alapján

Moldova orosz beavatkozással szembeni rezilienciájának megerősítéséről a közelgő elnökválasztás és az uniós integrációról szóló alkotmányos népszavazás előtt
(2024/2821(RSP))

Yannis Maniatis, Nacho Sánchez Amor, Sven Mikser, Thijs Reuten, Dan Nica, Victor Negrescu, Gheorghe Cărciu, Mihai Tudose, Adrian-Dragoş Benea, Gabriela Firea, Maria Grapini, Claudiu Manda, Vasile Dîncu, Ştefan Muşoiu

az S&D képviselőcsoport nevében

Az Európai Parlament állásfoglalása Moldova orosz beavatkozással szembeni rezilienciájának megerősítéséről a közelgő elnökválasztás és az uniós integrációról szóló alkotmányos népszavazás előtt (2024/2821(RSP))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Moldovai Köztársaságról szóló korábbi állásfoglalásaira,
 - tekintettel az Európai Tanács 2024. június 27-i következtetéseire,
 - tekintettel az egyrészt az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészt a Moldovai Köztársaság közötti társulási megállapodásra¹,
 - tekintettel a Bizottságnak a Moldovai Köztársaság európai uniós tagságra irányuló kérelméről szóló véleményére (COM(2022)0406),
 - tekintettel eljárási szabályzata 136. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel a Moldovai Köztársaság az EU közeli és értékes partnere; mivel a Moldovai Köztársaság uniós tagság iránti kérelme, valamint az Európai Tanács azon döntése, hogy – azzal a feltétellel, hogy kilenc lépést megtesz – megadja számára a tagjelölti státuszt, a gyors uniós integrációra irányuló határozott közös törekvésről tanúskodik; mivel a 2016 óta hatályos társulási megállapodás/mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás révén az EU és Moldova kötelezettséget vállalt a politikai társulás előmozdítására és a gazdasági integráció megvalósítására;
- B. mivel a Moldovai Köztársaság kormánya minden eddiginél ambiciózusabb politikai, igazságügyi és intézményi reformfolyamatba fogott, és bizonyította, hogy szilárdan elkötelezett a Bizottság véleményében meghatározott kilenc lépés teljesítése mellett annak érdekében, hogy teljesítse a csatlakozási tárgyalások megnyitásához meghatározott feltételeket, amelyekről az Európai Tanács 2023. december 14-én pozitív döntést hozott; mivel a moldovai kormány fokozta a hatályos megállapodások végrehajtását, ami bizonyítja az Unióval való szorosabb együttműködés és az Unióba való integráció iránti elkötelezettségét; mivel a moldovai polgárok egyértelmű többsége támogatja az EU-tagságot;
- C. mivel az Európai Tanácsnak a Moldovával folytatandó csatlakozási tárgyalások megkezdéséről szóló, 2023. decemberi határozata és a Moldova Európai Unióhoz való csatlakozásáról szóló első kormányközi konferencia 2024. júniusi összehívása történelmi mérföldköveket jelent az ország EU-hoz fűződő kapcsolataiban, ami újlag megerősíti, hogy Moldova és polgárai jövője az EU-ban van;
- D. mivel az uniós csatlakozás továbbra is a megállapított kritériumok és feltételek teljesítésének feltételétől függő, érdemeken alapuló eljárás;

¹ HL L 260., 2014.8.30., 4. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/492/oj.

- E. mivel a Moldovai Köztársaság demokráciája bizonyította rezilienciáját az orosz dezinformációval és propagandával szemben, az Oroszországi Szövetség és az Oroszország által támogatott szereplők által folytatott fokozott felforgató tevékenység ellenére is;
- F. mivel az Oroszországi Föderáció által Ukrajna ellen provokáció nélkül indított, indokolatlan és jogellenes agressziós háború súlyosan befolyásolja a regionális biztonságot és stabilitást, és veszélyezteti a Moldovai Köztársaság makrogazdasági helyzetét és pénzügyi stabilitását, valamint demokratikus fejlődését és társadalmi kohézióját, ugyanakkor pedig tovább növeli a szegénység, az infláció és a kivándorlás gyakoriságát és súlyosságát; mivel az Orosz Föderáció a gazdasági, geopolitikai és biztonsági helyzet ebből fakadó széles körű bizonytalanságát az Oroszország által támogatott hazai szereplőkkel együttműködve arra használja fel, hogy megkérdőjelezze a kormány Európa-barát politikájának legitimitását, és ösztönözze és támogassa az azzal való szembehelyezkedést;
- G. mivel a tervezett aktív intézkedések közé tartozik a nem kormányzati szervezeteknek és „kulturális központoknak” álcázott fedőszervezetek létrehozása és támogatása, online és offline dezinformáció terjesztése azzal a céllal, hogy erős oroszbarát politikai és társadalmi köröket hozzanak létre és a Moldovai Köztársaságot az orosz szénhidrogéntől való függés állapotába helyezték vissza, valamint olyan lépések megtétele, amelyek fegyveres eskalációhoz vezethetnek a Moldovai Köztársaság megszállt Dnyeszteren túli régiójában;
- H. mivel az oroszbarát oligarchákat, Ilan Șort és Vladyimir Plahotnyukot, akik jelenleg pénzmosás és sikkasztás vádjával összefüggésben száműzetésben vannak, azzal gyanúsítják, hogy együttműködnek az Orosz Föderációval a Moldovai Köztársaság kormányának aláásása érdekében; mivel Ilan Șor szövetségesei a jelentések szerint 2022 augusztusa óta aktívan toboroztak magánszemélyeket, hogy csatlakozzanak a tüntetésekhez, megszervezték az ezzel kapcsolatos logisztikát, és pénzügyi kompenzációt nyújtottak e személyeknek;
- I. mivel Oroszország Moldovai Köztársaságban hosszú ideje, több csatornán keresztül folytatott dezinformációs, propaganda- és politikai manipulációs kampányai felerősödtek az Ukrajna elleni teljes körű invázió 2022. február 24-i megindítása óta; mivel Moldova aktualizált nemzeti biztonsági stratégiája szerint Oroszország felelős a dezinformációs kampányokért és más hibrid támadásokért;
- J. mivel a Tanács 2021 óta összesen 137 millió EUR értékű támogatási intézkedéseket fogadott el a Moldovai Köztársaság fegyveres erői számára az Európai Békekeret keretében;
- K. mivel az EU nem végrehajtási jellegű, polgári közös biztonság- és védelempolitikai (KBVP) missziót hozott létre „az Európai Unió moldovai köztársasági partnerségi missziója” (EUPM Moldova) néven, hogy megerősítse a biztonsági ágazat rezilienciáját a válságkezelés és a hibrid fenyegetések, többek között a kiberbiztonság, valamint a külföldi információmanipuláció és beavatkozás elleni küzdelem területén; mivel e kulcsfontosságú erőfeszítések fokozott uniós támogatással történő megerősítése jelentős változást hozhat;

1. kinyilvánítja, hogy maradéktalanul és megingathatatlanul támogatja a Moldovai Köztársaság függetlenségét, szuverenitását és területi integritását; határozottan elítéli az Oroszországi Föderációnak, az oroszbarát oligarcháknak és az Oroszország által támogatott helyi megbízottaknak a Moldovai Köztársaság destabilizálására, a moldovai társadalmon belüli ellentétek szítására és az ország Európa-párti irányának eltérítésére irányuló folyamatos és összehangolt kísérleteit, amelyeket hibrid támadások, az energiaellátás fegyverként való felhasználása, dezinformáció, bombafenyegetések és megrendezett tiltakozások, valamint erőszakkal való fenyegetés vagy erőszak alkalmazása révén hajtanak végre;
2. kiemeli, hogy Oroszország beavatkozása súlyos hatással van a moldovai társadalomra, mivel táplálja a társadalmi polarizációt, gyengíti a demokratikus intézményekbe vetett bizalmat és növeli a társadalmi feszültségeket; hangot ad abbéli meggyőződésének, hogy az EU-nak szolidaritást kell tanúsítania Moldova népével, és konkrét támogatást és segítséget kell nyújtania az ország arra irányuló erőfeszítéseivel, hogy megbirkózzon Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújának következményeivel, valamint Oroszország és az oroszbarát szereplők destabilizációs kísérleteivel;
3. felhívja a Tanácsot, hogy fogadjon el célzott korlátozó intézkedéseket a Moldovai Köztársaság elleni hibrid támadásokat elkövető személyekkel és szervezetekkel szemben;
4. elismerését fejezi ki az EUPM Moldova polgári KBVP-misszió létrehozása és műveletei miatt, amely testre szabott támogatást nyújt a moldovai kormánynak a kibernetikus fenyegetések, a hibrid fenyegetések és a dezinformáció elleni küzdelemben; felhívja a figyelmet az EUPM Moldova által a moldovai kormánnyal együttműködésben végrehajtott számos partner- és együttműködési projektre, nevezetesen azokra, amelyek támogatják a nemzetbiztonsági stratégia kidolgozását, a stratégiai kommunikációval és a dezinformáció elleni küzdelemmel foglalkozó központ és a Kiberbiztonsági Ügynökség létrehozását és működőképessé tételét, valamint a különböző minisztériumoknak és kormányzati struktúráknak nyújtott célzott támogatást; felhívja a Tanácsot, a Bizottságot és az Európai Külügyi Szolgálatot (EKSZ), hogy biztosítsák a misszió megbízatásának 2025 májusa utáni folytatásához szükséges további erőforrásokat, többek között emberi és pénzügyi erőforrásokat, felszereléseket és polgári szakértőket;
5. felhívja a Tanácsot, a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy alaposan és a lehető legsürgősebben fontolják meg a jelenlegi támogatási intézkedések jelentős növelését, figyelembe véve a Moldovai Köztársaságot érintő megnövekedett biztonsági kockázatokat, valamint azt, hogy meg kell erősíteni a moldovai állami intézmények, a fegyveres erők és a társadalom rezilienciáját a destabilizációs és provokációs külső kísérletekkel szemben; e tekintetben kéri, hogy Moldovát fokozatosan vonják be az európai biztonsággal és védelemmel kapcsolatos jövőbeli jogalkotási kezdeményezésekbe és programokba;
6. kéri, hogy a Tanács, a Bizottság és az EKSZ továbbra is erősítse meg az együttműködést a Moldovai Köztársasággal az ország hibrid fenyegetésekkel szembeni rezilienciájának növelése érdekében célzott intézkedések révén, többek között a túlnyomórészt orosz nyelvű régiókban a független médiatartalmak terjesztésének

előmozdításával, az újságírók és a dezinformáció elleni küzdelemre törekvő civil társadalmi szervezetek munkájának támogatásával, valamint a nyilvánosság média- és információs műveltségének növelését célzó nyilvános kampányokkal, a moldovai kormány jelenlegi erőfeszítéseire építve; kéri továbbá, hogy biztosítsanak további erőforrásokat és technikai know-how-t a moldovai kormány számára a hibrid támadásokkal és a dezinformáció gyors felderítésével és leleplezésével kapcsolatos stratégiai kommunikációjának, belső koordinációjának és kapacitásépítésének támogatása céljából; elismerését fejezi ki a moldovai civil társadalom arra irányuló erőfeszítéseiről, hogy támogassa a moldovai kormány dezinformáció elleni küzdelmét, előmozdítsa a demokratikus értékeket és növelje a moldovai társadalom hibrid támadásokkal szembeni rezilienciáját;

7. támogatja a 2024 májusában aláírt EU–Moldova biztonsági és védelmi partnerségi megállapodást, amely a közös biztonsági kihívások közös kezelését és Moldova rezilienciájának megerősítését célzó erős és testre szabott partnerséget mozdít elő; támogatja továbbá az EU és a Moldovai Köztársaság között kialakított magas szintű politikai és biztonsági párbeszéd keretében végzett munka folytatását a kül- és biztonságpolitikai együttműködés fokozása, a regionális biztonság és stabilitás szempontjából aggodalomra okot adó kérdések felvetése, továbbá a szoros koordináció, valamint a hatékony segítségnyújtási és támogatási intézkedések lehetőségeinek megvitatása érdekében; elismeréssel nyugtázza, hogy a Moldovai Köztársaság növeli a koordinációt, és egyre inkább igazodik a közös kül- és biztonságpolitikához (KKBP); hangsúlyozza annak jelentőségét, hogy Moldova a KKBP-vel összhangban korlátozó intézkedéseket fogadott el az Oroszországi Föderációval szemben;
8. kitart amellett, hogy a Tanácsnak és a Bizottságnak továbbra is támogatnia kell a moldovai hatóságok arra irányuló erőfeszítéseit, hogy fenntartsák a makrogazdasági stabilitást, garantálják a Moldovai Köztársaság teljes energiafüggetlenségét, és törekedjenek Oroszországtól való mihamarabbi energiafüggettlenségére az energiadiverzifikációs projektek felgyorsítása, a megújuló energiaforrásokba történő beruházások és az energiahálózatok jobb összekapcsolása révén, miközben biztosítják az energia megfizethetőségét, különösen a legveszélyeztetettebb csoportok számára;
9. felhívja a Bizottságot, hogy segítse a moldovai kormányt abban, hogy nyomást gyakoroljon a közösségimédia-platformokra a dezinformációs panaszok hatékony kezelése céljából;
10. üdvözli Moldova uniós csatlakozással kapcsolatos reformjait, amelyek terén az ország jelentős haladást ért el, és arra ösztönzi a kormányt, a parlamentet és Moldova elnökét, hogy folytassák a demokrácia és a jogállamiság területére vonatkozó ambiciózus reformokat, és különösen folytassák az igazságügyi reformot, a korrupció elleni küzdelmet, valamint a 2014-es banki csalási botrányral kapcsolatos nyomozásokat és büntetőeljárásokat, biztosítva ugyanakkor, hogy a minőség és a fenntarthatóság elsőbbséget élvezzen a gyorsasággal szemben; emlékeztet annak fontosságára, hogy a korrupciós ügyekben proaktív és hatékony nyomozások alapján lefolytatott büntetőeljárások és büntető ítéletek terén – legfontosabb prioritásként – hiteles eredményeket tudjanak felmutatni; felhívja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy mielőbb terjesszen elő jogalkotási javaslatot, amely kiterjeszti az EU globális emberi jogi szankciórendszerének hatályát, hogy az a korrupciós cselekményeket mint büntetendő

cselekményeket is magában foglalja; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy határozottan támogassák Moldova uniós tagságra való felkészülését, és proaktívan segítsék Moldovát Európai Unióba vezető útjának megvalósítására irányuló erőfeszítései megerősítésében;

11. hangsúlyozza, hogy fontos az ország reformfolyamata előmozdítása a lakosság – különösen a legveszélyeztetettebb népességcsoportok és a régiókban élők – életszínvonalának javítása, valamint annak érdekében, hogy a fiatalabb generációk számára vonzó élet- és munkavállalási kilátásokat biztosítsanak az országban, ezáltal növelve a társadalom hibrid támadásokkal szembeni rezilienciáját, és lehetővé téve azon polgárok számának csökkentését, akik úgy érzik, hogy el kell hagyniuk az országot azért, hogy Európa más részein jobb életkörülményeket találjanak; felhívja a figyelmet arra, hogy lehetőségeket kell teremteni a fiatalok számára, hogy aktívan részt vegyenek a Moldovai Köztársaság rezilienciájának megerősítésében, többek között állampolgári nevelési programok, önkéntesmunka-lehetőségek és a döntéshozatali folyamatokban való részvétel révén;
12. megismétli, hogy támogatja a Moldovai Köztársaság függetlenségét, szuverenitását és területi integritását, valamint az 5+2 tárgyalási folyamat keretében a Dnyeszteren túli konfliktus békés, átfogó és tartós, a Moldovai Köztársaság nemzetközileg elismert határain belüli szuverenitásának és területi integritásának tiszteletben tartásán és a Dnyeszteren túli régió különleges jogállásán alapuló politikai rendezésére irányuló erőfeszítéseket; ezért felhívja az Oroszországi Föderációt, hogy maradéktalanul vonja ki katonai erőit és felszerelését a Moldovai Köztársaság Dnyeszteren túli régiójából, és gondoskodjon a cobasnai raktárban tárolt összes lőszer és felszerelés nemzetközi felügyelet mellett történő haladéktalan evakuálásáról és teljes megsemmisítéséről;
13. felhív minden politikai szereplőt, hogy járuljon hozzá a moldovai nép európai törekvéseinek megvalósításához azáltal, hogy konszenzusra törekszenek a legfontosabb és legsürgetőbb reformokkal kapcsolatban, Moldova jogszabályainak az uniós normákkal való további harmonizálása céljából aktívan részt vesznek a moldovai parlament jogalkotási munkájában, és továbbra is bevonják a civil társadalmat valamennyi jelentős reformba és az ország európai orientációjának meghatározásába;
14. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Európa Tanácsnak, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetnek, valamint a Moldovai Köztársaság elnökének, kormányának és parlamentjének.